

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KOZLONY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promerenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

<p>Megjelen hetenkint 2-szer: szombaton este és szombaton este. Előfizetés nem adható vissza.</p>	<p>Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, ast.-István-tér 1.</p>	<p>Felolós szerkesztő: BARABÁS ALBERT.</p>	<p>Előfizetési ár: Égész évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.</p>	<p>A 20 halnyra osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték kúlba 20 kr. Nyitászoroklat 50 kr. Többeszi kiadásoknál engedély.</p>
---	---	---	--	---

Erkölcsei magaslát.

A mi alacsony semmiség, az a Mont Blanc csucsára állítva is semmiség. Bánffy Dezső báró hiába miniszterelnöke Magyarországnak, a hivatalos állás talapzatán is, melynél nincs magasabb egy alkotmányos országban, megmarad szánalmas törpe-ségnek.

Sokezor láttuk már meglapulva, rápirítva, összegémberedve, de soha lesujtottabb helyzetben, mint a főrendiház estörtörtöki ülésén.

A magyarországi katolikusok és a néppárt vezérével, Zichy Nándor gróffal tizött össze. A jelenetnek előzményei vannak. Még újévkor megrágalmazta a néppártot államveszélyes üzemekkel, s így közvetve rágalmatokat szórt Zichy Nándor ellen is. A nemes gróf megvárta az indennitási vitát, hogy válaszoljon Bánffynak s egyszerűen azt jelentette ki, hogy gyanúsítások őt nem érhetik, mert oly magasláton érzi magát, hogy a miniszterelnök a maga magaslátáról sem sujthatja le.

Ennek az önértetes kijelentésnek a tartalmával mindenki tisztában volt, csak a miniszterelnök nem. Az ő alacsony gondolkodása azt olvasta ki ebből, hogy Zichy Nándor gr. rangban és méltóságban tartja magát fölötté állónak. Sietett is így interpretálni a mondottakat. De vesztére, mert Zichy Nándor most már tartózkodás nélkül magyarázta ki, hogy vallásos és erkölcsi érzelem, saját becsülete és öntudata tekintetében tartja magát oly magasláton állónak, a hová a miniszterelnök nem ér föl.

Bánffy Dezső báró szegyenkezhet e morális lecke után, ha ugyan a szabad-
elvű-párt emberei egyáltalán ismernék a szegyenérzetet. Csáktornya, Nyitra, Stomfa s a Pulszky-affér bizonyítják, hogy ez az érzés ki van irtva belőlük. Az arcbőr vastagságát átörökölték Tisza Kálmántól. Ez képesítette Bánffyt is arra, hogy valót-lanságokat mondjon az Agliardi-ügyben, s keleti nyugalommal tegye zsebre egy tekintélyes lap ama kijelentését, hogy nyilvánosan hazudott. Az a magaslát, a melyen ő és pártja állanak, az erkölcselenség, szolgalelkűség és a korrupció köveiből van összerakva.

Nem sérthetjük meg Zichy Nándor

grótot azzal, hogy párhuzamot vonjunk közte és Bánffy Dezső báró között. A néppárti sajtót egyebek közt az is megkülönbözteti a kormányparttól, hogy a talpnyalásban nincs kiművelve. A szabad-
elvű lapoknak mindegy, Bánffy báró vagy Calligula lova foglalja el a miniszterelnök-séget: egyforma lelkesedéssel fődözik fel zseniális tulajdonságaikat és kormányzási képességeiket. Sőt a ki tegnap még brutális szószátyár és miniszterségre képtelen volt (mint Szilágyi Dezső egykor az ő szemekben) az is holnap, ha bevétetett a kabinetbe, egyszerre átváltozik lángeszű és nagy reformátorra.

A néppárti sajtó nem hiszkeedik és nem zeng dicsőhimnuszokat. Vezéreinek csupán tetteit, beszédeit, tevékenységét regisztrálja. Ekesebben szólnak ezek minden dicséretnél.

Zichy Nándort nem kell nekünk magaslátolni a nép előtt, az ő multja és jelene beszél helyettünk. Nincs abban egy hajszálnyi ellenmondás sem; ugyanazok a nemes, fenkölt eszmék vezérelték az abszolútizmus uralma alatt, mint ma, a szabad-
elvű zsarnokság idejében. Soha önző, egyéni célok, hanem a vallás és a haza. És a midőn mindkettőt veszélyben forogni látta, egymaga rázta fel a nemzetet lethargiájából és teremtett még egy pártot, mely ma már százezreket számít hívei közé. Zichy Nándor oly önálló egyéniség, minő kevés van nem csupán hazánkban, hanem egész Európában. Neve programm, nyílt, félre-magyarázhatatlan célokkal.

És mit jelent a Bánffy Dezső neve? Mit képvisel akár a társadalomban, akár a politikában? Mely eszmét, mely törekvést, mely célokat?

Álljanak elő a liberális tollforgatók és megerőltetvén fantáziájukat, feleljenek a kérdésekre. Aggassák tele pávatollakkal ezt a szánalmas figurát, kit bábnak állítottak oda a párt élére, a ki azonban nyakára ült a sok éhes, megvásárolható, koncezzsziókat és sápokat leső mameluknak. Ugyanazokat a tollakat majd folszedheti magára a legközelebbi utód, ha ugyan már Bánffy alatt össze nem dül a szabad-
elvű párt talapzata.

(b. a.)

BELFÖLD.

— Párbajozó miniszterek. Ugy látszik, Magyarországon a törvények csak a közönséges emberek számára kötelezők. A miniszterek ellenben lábbal taposhatják. Ha egy ügyvéd vagy egy újságíró párbajozik, a kir. ügyészség nyomban vádat emel, a végtárgyaláson a közváltó hatóság beszédet mond a párbajozás ellen, s a törvényszék a párbajozókat elítéli több havi fogságra. Ha azonban a miniszterek urak verkednek karddal vagy pisztolylyal, akkor a törvények őrreit időleges sükettség és vakaság lepi meg. A multkor párbajozott Perczel Dezső belügyminiszter, most Jósika Samu br., a király személye körülí miniszter mérte össze kardját Klebelsberg gróffal, a Bokross Elek leleplezőjével. A lapok részletesen referáltak a párbajról, de azért sem Perczel, sem Jósika nem fognak a vádlottak padjára és a szegedi államfogházba kerülni. Miért? — Mert a demokrata Magyarországon egy en l ő s é g uralkodik. Így hirdetik legalább a kormány párti lapok, s erről szónokolnak a hazafias szabadelvűek.

— Egy bizalmi nyilatkozat. A kormány-párti lapok nagyra voltak, hogy Pécs városi bizalmi feliratot küldött báró Fejérvári miniszternek. Kiderült azonban, hogy a bizalmi nyilatkozat csak a polgármester és a főjegyző privát írkálása volt. A Pécsi Figyelő az esetet merényletnek mondja a város hazafias hírneve ellen s kijelenti, hogy: „Pécs város közönségének ahhoz a bizalomnyilatkozathoz semmi köze sincsen, arról sem a város közönsége, sem a közönség törvényes képviselete, a törvényhatósági bizottság, egy árva betűt sem tudott, a felhivatalosan utánzásra méltónak kürtölt bizalmi felirat a város közönségének híre-tudta nélkül, a közönség nevében nyilatkozni egyedül hivatott és jogosított törvényhatósági bizottság megkerülésével, csak ugy suttymban lett gyártva és titokban felküldve, ahhoz tehát a város közönségének semmi köze.“

— Néppárti értekezés volt, mint lapunknak jelentik, e hó 15-én az Esztergom-megyei Szőlgyén községben. Ez alkalommal elhatározták, hogy a kerület két tekintélyes plébánosát, névszerint Morász Antal kéméndi és Varga Dezső köhidgyarmati plébánosokat felkérlik, hogy vegyenek részt a május 25-iki néppárti gyűlésben és támogassák a megindult mozgalmat. Ha a papság együtt-tart a néppel, egy a néppárti győzelme biztos a külbüktü kerületben.

Mai lapunk 8 oldal.

Szent István szobra.

Ha nem is a mi városunkban, mely legméltóbb helye volna, de mégis lesz szobra Szent István királynak. A kormány felvette a milleniumi emlékek programjába a Szent István szobrot s a képviselőházhoz benyújtott javaslatban ezeket terjesztette elő.

Szent István lovas szobrának Budapest, a Nagyboldogasszonyról nevezett templom mellett a halászbástya felállítására érdekében 1895. május 10-én szerződés kötöttet Strobl Alajos szobrászzal, melynek értelmében az öntésre kész minta előállítására a nevezett szobrászművész által 101,000 forintért végzendő; a szobor talapzatának előállítására és az ércbeöntésre 99,000 forint van előirányozva úgy, hogy a felállítandó szobor egészbevéve 200,000 forintba kerülne.

Mint hogy azonban a felállítandó szobor és a koronázási templom kellő érvényesülése érdekében szükségesnek mutatkozott, hogy a templom környéke megfelelően elrendeztessék és a halászbástya stilszerűen kiépítettessék és az Albrecht-utról a bástyára felvezető, a székesfőváros által építendő monumentális lépcsővel is összhangba hozassák és ennek folytán a székesfővárossal létrejött egyezmény szerint az állam magára vállalta a halászbástya stilszerű kiépítésének a Szent István szobor melletti, vagyis az új lépcső déli oldalán levő részét: — a Szent István szobor felállításának költségei ezen most említett munkákat költségeivel, melyek mintegy 100,000 frtra számíthatók, még szaporodni fognak, úgy, hogy az összes költség mintegy 300,000 frtra fog rugni, mely azonban ismét apadni fog azon, most még teljes pontossággal meg nem határozható összeggel, mely főleg a székesfővárosnál Szent István szobrára a főváros 25,000 frtnyi adományából és annak kamataiból, valamint magánadakozások útján egybegyűlt s 60,000 frtot meghaladó összegben a kormány rendelkezésére fog bocsátani.

A Szent István szobornak elkészülése és leleplezése az 1899. évre van kihatása véve.

A fentjelzett s 300,000 frtot tevő költségekből 12,000 forintot, már 1895. évben volt szükséges folyóvá tenni, 30,000 frtot pedig az 1896. évi állami költségvetés átmeneti kiadásainak II. fejezet 3/a cizme alatt előirányozva lévén, a fennmaradó 258,000 frt az 1897—1899. évi költségvetések útján lesz fedezendő.

Szent István Szobrárt Strobl Alajos művészprofesszor mintázta. Volt alkalmunk látni

a mintát, mely a szent királyt lovon állítja elénk kezében az apostoli kereszttel. A felsőgek szobornál egy magas piedesztálra jön, melynek domború felületén Szent István életének nevezetes jellemeit állítják elénk. A szobornál az öntési terv szerint a Mátyás-templom előtt elvonuló bástyának egy kiálló fokára jött volna, hogy a felálló nap sugarai rajta törjenek meg s látható legyen a Duna mindkét partjáról. Mivel azonban oly nagy mérethen kellett volna előállítani, hogy a Mátyás-templomot elnyomta volna nagyságával, eltekintettek a tervtől és a templom mellett tervezett téren fogják felállítani.

A honvédség.

Közéletünk egyik kiváló alakjától, ki maga is honvédtiszt volt, kaptuk az alábbi közleményt:

Kinos előzmények után, melyek ma sincsenek elintézve, s az egész politikai világ feszült figyelmé közt eljutott a képviselőház a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalásához. Miután el kell választani a miniszter és államtitkárjának homályos magán ügyeit és gyanús hivatali szereplését magától a honvédelmi ügytől: elfoglaltság nélkül iparkodunk néhány megjegyzést tenni a honvédség mostani állapota felől.

A legszigorubb tárgyi szempontból tekintve is, a honvédség vezetése rászolgál az erős kritikára. Azon nem akadunk föl, hogy a báró Fejérváry miniszter által a folyó évre kért összeg a mult évi fedezetel szemben egy fél millióval emelkedett, mert már hozzá vagyunk szokva, hogy az ország évről-évre nagyobb áldozatokat hozzon. Ama tény elől sem zárkózunk el, hogy a többi államok is, a nemzetközi politikai viszonyokra való tekintettel, folyton új katonai kiadások terheit veszik vállalaikra. Változás e tekintetben addig nem lesz, míg minden vonalon be nem áll a teljes pénzügyi kimerültség vagy a mig egyes államok katonailag tönkremennek.

A honvédelmi budget számadataival tehát nem foglalkozunk, sem a honvédségek szervezeti felépítésével. Sőt nem vonakodunk elismerni, hogy ez irányban megtették a mit lehetett. A honvédség katonai kiképzése, a rendelkezésre álló eszközöket tekintve, egészen megfelelő s még inkább javulni fog, ha jövőre, miként ez a lovasságnál már be van hozva, a gyalogsági legénység a törvény értelmében két évi aktív szolgálatot teljesít. Általában el van ismerve honvéd tisztjeink buzgalma és odaadása. Az elért eredmény kizárólag nekik köszönhető. És így az organizáció ellen sem lehet kifogást emelni. A míg az ország el nem határozza magát arra a nagy áldozatra, melyet a technikai csapatok és a tüzérség létesítése igényel, addig a mostani organizációval meg kell elégednünk.

Van azonban valami, a mit méltán kifogás érhet, és ez: a honvédség vezetése. A meglevő anyag és a rendelkezésre álló pénzeszközök mellett megfelelőbb vezetés egészen más eredményeket mutathatna föl, mint a mit látunk. A honvédség kellően van szervezve és jól kiképezve, de hiányzik belőle azon üde szellem, melynek minden katonai testületben meg kell lennie s a melylyel a mi honvédségünk is dicsekedhetett ennek előtte.

Miben keressük ennek az okát? Talán az előléptetés nem gyors és a tisztikar nem elég fiatal? Az advancement soha nem volt gyorsabb s a tisztikar soha oly fiatal erőkből álló, mint jelenleg. Az öregebb tisztiek nyugdíjaztatása oly mérvet öltött, hogy a nyugdíj-állomány 1889 óta 71 perczenttel növekedett. Miért hiányzik tehát a honvédelmi intézményből a friss szellem? Egyszerűen azért, mert a vezetés önmagát túlélt, nincs benne frissesség, tetterő, hanem, e hiányok leleplezésére, nyakasság, mely megbénítja az általa kormányzott testület üde vérkeringését. A katonai világban a dolgok ma egészen másképp állanak,

TÁRCA.

A női orvosok.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája. —

A női kérdés most ismét napirenden van, s lehet mondani, hogy akuttá vált. A tréfalózással kezdenek felhagyni, s a dolgot komolyan veszik. Az olyan mondatok, hogy: „a nők kárijára a házasság“, vagy „az emancipáció megrabolja a nőt legdrágább tulajdonságától: a nőességtől“ — már rég elvesztették értéküket. A női kérdés a mai szociális küzdelmek közt egyre hangosabban és sürgetőbben jelentkezik és sokan vannak, akik emancipációt a legsúlyosabb társadalmi bajok orvosságának tekintik. „Nyissatok a nőknek új foglalkozási nemeket!“ „Hagyjátok részt venni a létért való küzdelemben!“ — e mondatok nem szomorú frázisok, többek, mint elhasznált közszólamok. A női jogokért a legjobb lándzsák szállanak síkra, s egyre kevesebb azoknak száma, kik e törekvések jogosultsága ellen küzdenek. A nők már rég óta nem csupán teoriában védelmezik a munkához és tanulmányokhoz való jogukat, hanem megszerezték a praxist, a gyakorlatot, még pedig szöszerinti értelemben, mert néhányan közülük orvosi teendőket végeznek. A szellemi működésük tág mezején az orvosi studium leginkább az, melyre a nők a legalaposabb joggal vehetik magukat.

Érdekes, hogy a bécsi orvosi egyetem egyik legkiválóbb kapacitása, Albert udvari tanácsos, a női orvosi gyakorlat nyílt ellensé-

gként lépett föl, nem rég megjelent röpiratában („Die Frau und das Studium der Medicin“) megtagadva a nőktől a jogot és a képességet az orvossá lételtől. E kérdésben a legkülönbölegbb szakemberek a legellentétebb álláspontot foglalják el. Ha Albert tanárnak a nézeteihez minden pontban nem is járulunk, mégis érdekes egy oly tekintélyű tudósnak a szavait hallani e téma felől.

Előszavában, mely leplezetlen, becsületes beismérese ellenzéki álláspontjának, a következőket mondja:

„Szót emelek a nők orvosi tanulmányai ellen. Először hivatalos minőségben tettem, most a nyilvánosság előtt. Hivatva érzem magam a felszólalásra, mert az orvostudomány tanítása hivatásom és örömöm. Ezer meg ezer nőt figyeltem meg fájdalmában s örömeiben és minden alkalmat felhasználtam, hogy természetük sajátosságait megfigyeljem. Legmélyebb meggyőződéssem, hogy az orvosi hivatás nem nekik való. Nem is kívánom nekik, hogy megpróbálkozzanak vele.“

Ezután a tudós tanár a férfiak helyzetét és állását írja körül.

„Minden emberi művet, a mit magad körül látsz, férfiak teremtettek! Volt-e egyetlen nő ebben a városban, a ki sétája közben lépésről-lépésre megfelelt volna azon kérdésre, hogy ez óriási műtárgyban, melyet Bécsnek neveznek, mi származik a férfaitól és mi a nőktől? Nyugodtan merem állítani, hogy a paradicsombeli Éva óta az egész földkerekségen és hosszú évezredek óta millió nő közt

egy sem volt, ki csupán egy napig is gondolt és számot adott volna arról, hogy a férfiak a földkerekségen mit találtak ki és teremtettek a nőkhöz viszonyítva. Azzal a mondással szokás előhozakodni, hogy ők kimagyarázhatatlanok! Nevezéses beszéd. A nők nem értik meg soha a férfiakat. Egy mai asszonnyal még korai dolog lenne vitározni a női kérdés fölött. Először a nőket arra kellene megtanítani, hogy mit tettek a férfiak. Sokan a problémát egészen könnyen veszik, azt mondván: „A nők eddig csupán a körülmények miatt maradtak a férfiak mögött. A szellem csupán szunnyadt bennök. Hagyjátok szabadon fejlődni őket! majd meglátjátok, miképp fejlődik a természeti lényegből kultúra is.“

Nézetem szerint a természetes fejlődés csak nevelés útján történhet. Csak azt érthetik alatta, hogy a nők másképp nevelve és művelve, más foglalkozási körbe állítva, a férfakkal egyenlőkké válhatnak. Ezt azonban nem hiszem! Mert abban a nézetben vagyok, hogy a női lélek más, mint a férfié. A tudomány a női lelket még meg is tudja karakterizálni. A nő pszichológiája, egyes apró kísérletektől eltekintve, még a jövő témája. A költők azonban, minden idők legjelesebb lélek-rajzolói, a női lelket már megrajzolták és pedig oly vonásokkal, melyek általános tetszésre találtak. A világ valamennyi népének közmondásaiban találunk példákat, melyek a nőnem különös voltát kiemelik. Általában áll az, hogy a nőnél az érzelem világ és a könnyű fellobbanás az uralkodó tulajdonság. A rendszeres lény, a zoon politikon, a kulturállat pedig a férfi. A nő

mint husz év előtt állottak, s nagy hiba, ha valaki az idő követelményeit meg nem értve, azokat mások által sem engedi észrevétni. Ez megboszulja magát azon az úgyön, a melynek talán szolgálni akar. És talán sehol nem szükséges annyira, hogy a vezetés folyton fiatalodjék, mint épen a katonai intézményeknél.

Nem feladatunk e kérdést részletesen fejtegetni. Elég, ha rámutatunk és konstatajuk, hogy az általános elismerés, melyvel honvédségünk mostanáig találkozott, a legutóbbi időben támadásoknak van kivétevé. Legújabb bizonyíték erre, hogy az ellenzéki pártok, melyek régebben a honvédelmi költségvetést vonakodás nélkül megszavazták, most megtagadják a honvédelmi miniszter iránt való bizalmatlanság miatt.

A vita első napján még nem tört ki a vihar, mely Fejérvár bárót fenyegeti, de több mind valószínű, hogy már a mai napon erős dolgok fognak elhangzani a képviselőházban. A szabadelvű párt és a kormány, valamint a honvédelmi miniszter önmaguknak köszönhetik, ha a budget tárgyalás kicsap a rendes mederből. Azokat a vádak, melyek a miniszterium vezetője ellen a nyilvánosság előtt elhangzottak, nem szabad lett volna a pártklubban bizalmi demonstrációval parirozni. A bizalom szóhat a magán embernek, de nem intézmény főnökének. Maga az intézmény érdeke és becsülete követelte volna, hogy a vádak bíróság elé vitessenek.

Majd meglátjuk, mit szól az ellenzék e vádakkhoz és a szabadelvű párt bizalmi demonstrációjához?

Mohácsi emlék.

Említettük, hogy Mohácson bizottság alakult, mely czélul tűzte ki emlékmű emelését hazánk e legszomorubb nevezetességű helyén. A bizottság lapunkat is felkérte, hogy indítsunk gyűjtést a hazafias czélra. Midőn a fel-

mindig bensőség, a férfi a külvilágnak él. Így egészítik ki egymást.

Elterjedt nézet, hogy a nők különösen hivatalvált az orvosi studiumra. Ez a legmegfontolatlanabb állítások egyike. Ép oly jogosan állíthatna valaki, hogy a nők különösen alkalmasok a mozdonyvezetői foglalkozásra. Ha a gyerekek „orvosdit” játszanak a fiu meg nézi nővérének a nyelvét s valami édességet ír föl orvosság gyanánt. Ha az egész orvosi tudomány ebből állana, akkor talán a nők alkalmasak lennének hozzá. De ha például az orvos az Alpesek közt lakik, s a téli járványos időben egész nap himlősök közt futkosott, éjjel pedig hirtelen felkeltik, hogy menjen három órai távolságra egy szüléshez — néha olyan völgyekbe, melyek hat hét templomtorony mélységűek — s ott nehéz szellemi és fizikai munkát végezzen: vajjon pótolhatna egy nő? Nos, kir. tanácsos, vagy gymnáziumi tanár ur, a ki oly nagyon buzgólkodik a nők orvosi pályájáért, óhajt-e tehetséges leányának ilyen existenciát? Mit jövedelmez ilyen állás s mennyibe kerülne a tanulmányok? Nem vonom kétségbe, hogy vannak erőteljes női egyének, kik erre is képesek volnának. Csak azt akartam kimutatni, hogy az orvosi hivatás töbet is igényel, mint a receptek írását.

A legtöbb argumentum abban foglalható össze, hogy a nők jó ápolók lehetnek. Ezt én is aláírom. Igen, a nők résztvevők, gyöngédek, türelmesek. De hát ez nem elég egy orvosnak? Jóllehet a nők mindig foglalkoztak ápolással, tud-e a történelem olyan nőből, ki a gyógyítást valamely eredeti fölfedezéssel előbbre

szólításnak készséggel eleget teszünk, s olvasóinkkal tudatjuk, hogy a beküldendő adományokat nyilvánosan nyugtázni fogjuk, közöljük a bizottság által kibocsátott felhívást, mely így hangzik:

Honfitársak!

Ünnepelni készül egész Magyarország. Boldog a nemzetek, amelynek megérnie adott, hogy nemzetünk történetének ezredéves határkövet megépüljön lássa. Megépüljön lássa dicsőséges nagynak, multak tanulságait intve hirdetőnek, jövő reményeit büszkén ébresztőnek.

Örömről és szenvedésünkről, nagyságunk és pusztulásunk százados emlékei nehezítik szívünk, emelik föl lelkünk, amint annyi idők megyéin tévelyeg. Érezzük ezt mindnyáján. Egész társadalmunk cselekvést alkotások versenyére kél, hogy jövedőnek megmutassa, mint tudta e nemzetek megbecsülni tiz évszázad nagyjainak emlékezetét.

Ünnepelő hazánknak magyar közönsége, megkérdezzük tőled: ismersz e nagyobbat a mi halottjainknál, tudsz-e szentebb helyet a mi temetőnkénél?

Hőseink sirja, zászlóaink sirja, főpapjaink sirja, királyunknak sirja: egész hazánk sirja ez a nagy temető. Halálos tusáját vivta meg hazánk: száz évek fiait nem sirattak mást, csak ami itt elveszett.

Ünnepelő hazánknak magyar közönsége, elmondjuk tenéked, hogy ez a temető mostan is csak puszta s a ki megkeresné, nincs, ki rátaláljon!

Ezeknek a hősöknek sirja emléket, ennek a temetőnek föltámadásról beszélő kápolnáját akarjuk megépíteni, Gyöngék az erők, hogy magunk tehessük: erős a szabad Magyarország, hogy ő megtehesse.

Adjon, ki mit adhat, a ki velünk érez. Szegény ha adózik, gazdag ha adózik, nagy lesz alkotásunk s lerohatjuk halánk. Hozzájuk méltóan, méltóan mi hozzáunk.

Mohácson, 1896. márczius havában.

A mohácsi emlékmű-bizottság.

Székesfehérvár vagy Székesfejérvár?

Legutóbbi számunkban hirt adván a bandériális zászló ügyében tartott értekezletről, megjegyzés tárgyává tettük, hogy a bizottság a millenniumi zászlóra Székesfejérvár helyett

Székesfehérvárt akar nyomtatni. Megelégedéssel jelenthetjük, hogy felszólalásunknak visszhangja támadt, még pedig illetékes oldalról.

Városunk jeles képzettségű levéltárosa, Moenich Károly inditattva érezte magát, hogy a történelmi hagyomány és a törvényerejű kötelezettség ellen irányuló ballépést megakadályozza. E végből a városi tanácshoz a következő sürgős beadványt intézte:

Tekintetes Tanács!

Azon incidensből folyólag, hogy Magyarország ezredéves ünnepélye alkalmából Székesfejérvár szab. kir. város részéről is a többi törvényhatóságokkal egyetértőleg az ország székvárosába menesztendő bandérium számára a város aegise alatt egy dísz-zászló készítése, s ezen zászlónak helytelen és mindenek fölött jogosulatlan felirattal való ellátása határozott el, — inditattva érzem magam a város jogainak védelmére kelve, a Tettes Tanácsot felkérni, hogy miután városunk elnevezése a város levéltárában eredeti alakban őrzött, általam közrebocsátott, s a/- alatt becsatolt íztelen szó- és betűszerinti szövegben közléte királyi adomány-levél szerinti nem Székesfehérvárnak irandó, hanem Székesfejérvárnak, mely kegyes királyi adomány-levél a város hatóságára nézve törvényerejű kötelezettséggel bír, — a Tettes Tanács, mint saját ügyeinek belkormányzatára feljogosított és felhatalmazott hatóság az összes városi hivatalokat a királyi szentesítéssel megerősített okmány és adomány-levél tiszteletben tartására, s az abban használt írásmód használatára utasítani méltóztatassék, annnyival is inkább, mert a városi polgármesteri hivatalban őrzött, s a városnak, mint közjogi testületnek személyiségét képviselő városi pecsét szintén a többször hivatkozott királyi adomány-levél szövege és írásmódja szerint készült.

Ugyanezen oknál fogva kérem a Tettes Tanácsot, hogy az ezredéves ünnepély alkalmára készíttendő bandériális dísz-lobogó feliratát is ennek megfelelően módosíttatni, illetve helyesbítettetni, s tisztelettel álírottat a hozandó határozatról végzésileg értesíteni kegyeskedjék. Székesfejérvárott, 1896. évi márcz. 18.

teljes tisztelettel

Moenich Károly

Székesfejérvár szab. kir. város levéltárosa.

vonása a segiteniakarás. Alkalmazkodni tudnak gyermekhez, férfhez, aggastyánhoz egyaránt. A női természetet e sajátosságait fel lehet használni gyógyítási czélokra, de kellő elővigyázattal. Meglehet nyitni számos nő számára azt a hivatási teret, mely a női természetnek megfelel. De nyolcz évi gymnázium és hat évi orvosi kurzus — az időbe és pénzbe kerül, nem is szólva a bizonytalan jövőről. Ellenben polgári iskola, pár évi kiképzés és aztán rögtön alkalmazás — ezzel sok leányon segíthetünk.

Kiváncsiak vagyunk, hogy a női emancipáció energikus bajnokai mit szólnak e javaslatához, mely orvosi hivatásunkat szerény határok közé akarja szorítani?

(b. a.)

Leontin.

Irta: STORCH ERNŐ.

Találkoztam vele újból: Csillagsugaras nyári éjszakák mámoros álmainak ideáljával. Magam előtt látom még bájos sylphid természetét, kipirult, egészséges arczát, nevető szeméit, fülemben cseng meg sorost gunyolózó ezüstös kacaja: „Sohse halunk meg! — és aztán nem tudom elhinni, hogy ő az, a ki tovament mellettem az imént s közönyös üdvözléssel, hideg mosolygással eltűnt a zsiibongó sokaság között. Hátratekintek. És úgy érzem hirtelen, hogy az a zsiibaszott kéjes érzés, mely az ő látására megremegteti egész valómat, átragad a természetre is — és most már csak azt várom, hogy a havas, szürke felhők közül nyári

A beadványt a tanács már pénteken elővette. De mit gondolnak, mi történt vele? Egyhangulag elfogadták, vagy alapos vita után kimutatták, hogy a levéltáros adatai tévesek? Dehogy is! Egyszerűen napirendre tértek fölülte azzal az indoklással, hogy a banderális zászló a hölgyek dolga, tehát ők azt írhatják rá, a mit akarnak.

Hát ez ép oly nevetséges, mint ravasz eljárás. Az a zászló nem privát história, még ha a székesfejérvári hölgyek adományából is készül. Az impulzust a város polgármestere adta meg, a részletekhez egy bizottság járult, s a gyűjtés révén érdekelve lesz minden polgára városunknak, a ki csak egy fillérrel is járul a költségekhez. Az udvariasság hozza magával, hogy a gyűjtést eszközölő hölgyek szerepeljenek, mint a zászló adományozói, de a felirat a lobogón nem lehet az ő tetszésükre bízva. Mert ha az áll, a mit Havranek polgármester mondott, hogy ez egészen a hölgyek dolga, akkor — bocsanát a föltevésért! — azt is oda himeztethetik, hogy „Székesfejérvár hölgyei — A legimpozánsabb banderistának”. Vagy van a bizottságnak beleszólása vagy nincs. Ha van: akkor rendelkezhet a fölött is, hogy a város történelmi neve szerepeljen a feliraton. Ha nincs: akkor az említett dedikáció ellen sem tehet kifogást.

Fölösleges azonban e fölött vitakozni. Nagyon jól tudjuk, hogy hölgyeink nem követelik a felirat megállapításának jogát. Az ő köpenyüket csak a takaróul akarják fölhasználni a bizottság ama tagjai, kik a meghamisított helynévhez ragaszkodnak.

Az ügyet azonban tanácsai „napirendetéréssel” eltemetni nem lehet. A „j” betű megköveteli a maga történelmi jogát. És ne tessék mosolyogva vállat vonni, hogy mi papirt és nyomdafestéket pazarolunk egy betű megváltoztatására. Ez nem dogmatikus kérdés, mint a homouzion meg a homouzion, melyért máglya halált haltak keresztény öseink. Itt a történelmi hagyományok és királyi jogok megsértéséről van szó, melyekhez ragaszkodni kötelessége minden magyar érzelmű hon-

polgárnak. Az ujonnan bevándorolt és recipiált polgártársak: negligálhatják multunk emlékeit, melyektől az ő lelki idegen, és szentesített intézményeinknek megváltoztatására törekedhetnek (miként ezt minden téren tapasztaljuk): nekünk régi magyaroknak, az őskoronázó város polgárainak azonban nem szabad ehhez segédkezet nyujtanunk.

Ha semmi másban, de a város ősi jogainak és intézményeinek tiszteltbentartásában konzervatívoknak kell lenniök még a mostani liberálisoknak is. Kohn Mór gondolkozás nélkül változtathatja nevét 50 kros folyamodványnyal Kont-ra, Székesfejérvárnak azonban nem szabad átvedlenie Székesfehérvárrá.

Nem szabad, de nem is lehet, mert miként a városi levéltáros által fölemlített királyi oklevél tanusítja, V. Ferdinánd magyar király 1845-ben elrendelte, azaz megengedte, hogy a latin nyelvű régi pecsétek helyett magyar használtassék ezzel a fölirással: „Székesfejérvár szabad királyi város pecsétje.”

Ebben a királyi oklevélben meg van írva, hogy „a közkormányzasi, törvénykezési és bármely egyéb nemű minden irományok s levelek megerősítésében ez a pecsét használendő jövőendő örök időkhig.”

Honnan veszi tehát a jogot akár a polgármester, akár a városi tanács, hogy az örök időkre szóló királyi oklevél ellenére egyes pecséteken Székesfehérvárt szerepeltessen? S oly alkalommal, minő a mostani millennáris bandérium zászlóval való ellátása, hölgyek tetszésére bizza, hogy elkereszteljék városunkat a saját gusztusuk szerint?

Nem akarunk szemrehányást tenni sem a banderális bizottságnak, sem a tanácsnak. Konokság ellen — mondaná egy udvariasabb német példálódzó — hiába küzdenek az Istenek is. Hanem e helyett szolgálunk egy tanácsossal a városi levéltárosnak, ki az ügyet szívén hordani látszik.

Vegye ki írásban a tanács határozatát és felebbezze meg a belügyminiszteriumhoz. Ott még vannak emberek, kik tisztelben tartják

a történelmi intézményeket, s majd utasítani fogják a városi hatóságot, hogy a névváltoztatásokat engedje csak át a recipiáltaknak.

Táviratok.

Képviselőház.

(Saját tudósítók jelentése.)

Budapest, má. 21.

A honvédelmi tárca költségvetéséhez először Hódossy Imre szólalt fel, a nemzeti párt követeléseinek jogosultságát igazolván. Egyuttal határozati javaslatot nyújtott be, hogy a 67-iki megállapodások értelmében fejlesztesék a honvédség.

Ugron Gábor kijelenti, hogy a tapasztaltak szerint Fejérváry báró nem akarja a magyar érzelmeket elismerni a honvédségnél. Szeméret veti, hogy a magyar csendőrséget beosztják a tábori osztrák csendőrségbe. Attér ezután a sajtóban ismertetett támadásokra, s kijelenti, hogy neki Fejérváry magánügyeihez éppen semmi köze nincs, de a vádak között vannak olyanok, melyek a minisztert közhivatalnok minőségében érintik. Így vádolva van a honvédségi eskü meghamisításával, állami pénzen eszközölt porcellán és ezüst készlet bevásárlásával, magán lakásának hivatalos elszámolásra való fűtésével, világitásával. Ezeket a vádakot meg kellett volna czáfolni, nem pedig demonstrációt rendezni. Izetlenség volt a szabadelvű párt tüntetése, a honvédtáborok berendelése és az ügyben való szerepeltetése pedig súlyos hiba. Végül határozati javaslatot nyújt be a műszaki csapatok szervezése iránt.

Remete Géza után báró Fejérváry Géza miniszter szólalt fel. Huszonnyévi működése alatt — úgy mond — behizonyította, hogy a honvédség ügyét szívén hordja. Ha a műszaki csapatok felállítása csupán a pénzkérdésben fordulna meg, nem volna ellenvetése. Azonban a két évi szolgálatot is csak most lehetett behozni a lovaságnál, ahhoz pedig, hogy műszakilag kiképeztesse a csapatokat, nem elég két esztendő. A honvédségi törvényt meg kellene változtatni és a szolgálati időt 3 évre emelni föl. Hangsúlyozza, hogy a haza védelmét nem lehet pártkérdéssé tenni. Ő meg fog maradni helyén, miként már 10 év előtt megígérte az ellenzéknek, hogy az ujoncz megajánlásnál helyén fogják találni. Pongrácz tábornok beszédére megjegyzi, hogy a karhatalom kirendelésére

pompájában süssön ki a napsugár, s a magikus fény nyomában törjék át a kemény aszfaltburkolatot az életnek elrejtett embriói.

De most tél van, tél, hideg és fehér.

Akkor pedig nyár volt, aranyásvos egű, forró nyár.

Az Andrássy-ut palotasora közt terjeng az alkony félhomálya, itt-ott lámpafény sugárzik a lefüggönyözött ablakokból.

Mintha villanyos ütés ért volna, imbolygó járassal, támoltyogva megyek tovább... mire kiérek az Oktogonra, beesteledik egészen. Hangversenyre készültünk. Délután díszítettük a termet letépett falombbal. Ő is ott volt... A gyertyatartók alá őszi rózsákat helyeztünk. Letépett egyet közülök és nekem adta és nem szólt hozzá semmit. És én se tudtam szólani — csak a szívem dobbant egy hangosat. Nem kértem tőle azt a kék virágot... A lebecsátott zöld zsaluk hasadékán bemosolygott az augusztusi nap fénye. Mosolygott, kacagott...

... Ott állott aranyzóke hajával, fehér ruhában a tomboló tapsvihár közepett és mosolygott. Nekem még úgy fájt, hogy az én éljenzésem csak mint az általános örömríadás egy része hat fel hozzá, elnyomja azoknak a lármája, a kiknek semmi közük az ő dicsőségéhez, semmi, semmi.

Es ő ott állott a tomboló tapsvihár közepett, mosolyogva, sugárzó arccal, kibontott hajával, fehér ruhában. A járdán meggyülemlett hó is fehér...

... Kékes villámokkal harsogó égenzégéssel volt tele a sötétség. Egy villanásnál

láttam a Kálvária fehérloz oszlopait, a másiknál a magas bükkfát, mely az ő házuk előtt állott. Hirtelen valami nagy félelem lepett meg, hogy a villám le talál sujatani... Oda, a hatalmas fa lombjai közé. Összerezte minden lobbanásnál... Aztán elhúzódt lassankint a zivatar. Csak a zápor zuhogott még — és az esőcseppek kopogása közé, a falun végigrohánó ár zugásába egy édesbus melódia hangjai vegyültek.

„Rám se nézett, mikor én őt megláttam...”
Művészi kezek verték ki a zongorán. Az én nótám, az én kedves nótám! Ó játszsa, ő, ő! Az én kedvemért! Egyszer, kétszer, háromszor egymásután, akkor egy banális tavaszi dalt, aztán megint azt az édesbus, melódiát:
„Rám sem nézett...”

Lehunytam szememet: azt hittem, nem bírom el az érzések szenvedélyes viharzását, mámorbaejtett lelkem leroskad az ismeretlen gyönyörök súlya alatt.

Az esőcseppek pedig egyre csendesülő, álmatag hangon verdesték az ablak táblákat...
— Eddig van, nincs tovább, Még egy pár kirándulás, néhány keringő, a szellős verandán eltöltött forró délutánok — aztán vége volt a nyárnak, vége volt az idyllnek.

Ok hazautaztak, én feljöttem Pestre — teledni. Nehezen ment, sajgott belé a szívem — de hangos, hangos a világ!

Es most, hogy itt állok az utcásarkon, s a villamos lámpa fehér fénye végigömlik a havon és felragyog a járókelők hamis gyémántjaiban: lázas agyam kezd kijozanodni ismét.

Es először gondolkozom a felöl, vajjon szerelem volt-e az, melylyel nem járt együtt az érzékek féktelen vágyódása, mely nem ismert esküt, vallomásokot, melynek megoldása nem volt sem a kielégítés, sem a halál, sem az örület?

Nem, nem volt szerelem! Dal volt a szerelemről! Két rokon hur rezdült meg egyszerre, összecsecentek egy darabig, bűbajos harmónia volt zenéjük — aztán elhangzott a dal, csak a szívünk tájt még egy kicsinyég. Csillagsugaras nyári éjszakákon megzendül majd olykor a dal az egyik huron és zsong, zsong csonkán, töredevezve, aztán elhal megint — mert hát hangos, hangos, hangos a világ!

Közben pedig peregnék az évek és ritkul, halkul a hurok zenéje, egyre halkul.

De még akkor se válnak el örökre.

Munkaközben, mikor a toll ideges sietséggel veti papírra soha nem ismert emberek rajzait: fültűnek majd néha-néha ennek a gyöngéd női alaknaknak egyre halványodó körvonala is s az emlékezés legszentebb ünnepevé avatnak egy-egy futó pillanatot.

... És évek múlva álmatlan, csöndes éjszakákon, mikor a gyermek nyugtalanul hanykolódik ágyában, s az aggódo anya lelke visszaszáll zöld repkényt keresni a multak romjai közé — talán szemébe ötlük olykor-olykor annak a halvány fiúnak képe, a ki szerette az ő főhéher lelkét egy szenvedésnélküli élet legtisztább idealizmusával.

„Soh'se halunk meg!”

(Naplómból.)

vonatkozó állításai csak pletykán alapulnak, s ilyen csak a talmi huszárok emlegethetnek. Tagadja, hogy a honvéd tisztikar belevitnék politikai átközbe. Az az állítás, hogy a honvéd főtisztek a legutóbbi tisztelgésnél állampénzen utastak volna: hazugság. (Nagy zaj az ellenzékek.)

Szilágyi Dezső elnök: Felkérem a miniszter urat, tessék a parlamentáris korlátok közt maradni. (Zajos helyeslés az ellenzéki padokon.)

Báró Fejérváry azzal végzi beszédét, hogy méltóságán alulnak tartja Ugron megjegyzéseire válaszolni.

Ezután személyes kérdésben szót emelt **Lits Gyula**, s kijelentette, arra vonatkozólag, hogy ő milyen huszár volt, nem fogad el kritikát attól, a ki mindig baka volt.

A miniszterelnök a királynál.

Bécs, márc. 21. (Saj. tud. táv.) Ó felsége ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta **Bánffy Dezső** báró miniszterelnököt, ki a kvóta tárgyalásokról s a Fejérváry ügyről tett jelentést.

Városi és vidéki hírek.

— **József főherceg nevenapja.** A főherceg névnapiját tegnapelőtt a szokásos kegyelettel ünnepelték meg Alsúthon. Délelőtt a templomban mise volt, melyen az uradalmi tisztek és nagyszámu közönség jelent meg.

— **A székesfejérvári jótékony nőegylet választmánya** márc. 17-én ülést tartott. **Szögyény-Marich** Julia védnök megható szavakban emlékezett meg **Pellet** Ödön kanonok elhunytáról, ki az egyletnek bőkezű pártfogója volt és nagymérvben enyhítette a szegényorsnak nyomorát; a nagylelkű jötevő emlékének jegyzőkönyvi megörökítését határozta el a választmány. Azon eszme, hogy az egylet pénztára javára folyó tavaszi-idegy alatt közvacsora rendeztessék tekintettel arra, hogy az ezred év megünneplésével a közönség igénybe lesz véve, elejtetett. A választmány lelkes örömmel járult az elnöki székől tett azon indítványhoz, hogy magyar hazánk ezeréves fenállásának helyben tartandó megünneplésén akként vesz részt, hogy a hálaadó isteni tiszteleten az egylet összes tagjai testületileg megjelennek és azon a napon, később megállapítandó módozatok mellett jótékonyt gyakorol. Több bejelentett szegény részére segélyek utalványozattak és ezzel az ülés véget ért.

— **Személyi hírek.** Dr. **Steiner** Fülöp megyéspüspökünk szombaton reggel a gyorsvonattal Budapestre utazott. — **Lahner Győző**, honvédségi dandárparancsnok városunkból Pécsre utazott, hogy a honvédcapatok fölélt szemlét tartson.

— **Városi közgyűlés.** A törvényhatósági bizottság e hó 20-án délelőtt 9 órakor közgyűlést fog tartani. A tárgysorozatot legközelebbi számunkban fogjuk közzéteni.

— **Mátyás király szobra** Tatán. Eszterházy Miklós József gróf a restaurálás alatt levő tatai vár udvarán felállítja Mátyás király szobrát. A történelmi hagyományok szerint Mátyás királynak a tatai vár kedvezet mulatóhelye volt s a grófnak régi kedvezet terve, hogy ezt megörökíti egy felállítandó szoborral. A szobormű mintáját **Strobl** Alajos már el is készítette s folyamatban van a bronzbaöntés munkája. A mű mintegy 60 ezer forintba kerül s méltó díszbe lesz Tatának.

— **Harminez évig postamester.** Harminez éve továbbítja már a szerelmes és egyéb természetű leveleket **Radics** Sándor sárbogárdi postamester. A hálás sárbogárdiak és a környékbeliek május elsején ünnepet rendeznek **Radics** tiszteletére.

— **A honvédenekarok hangszerei.** A honvédelmi tárca költségvetése még nincs ugyan megszavazva, de a honvédenekarok hangszereit már megrendelte **Fejérváry** báró honvédelmi miniszter. A magyar hangszergyá-

rosok ugyan hiába reménykedtek, hogy a magyar honvédség az ő trombitáik hangja mellett fog lépkedni a díszmenetben, mert **Fejérváry** br. már megrendelte a hangszereket — külföldi cégeknél, holott itthon jutányosabb árban juthatott volna teljesen alkalmas magyar gyártmányu hangszerekhez. — A városunkban felállítandó honvédenekar értesülésünk szerint a nyáron 4 napig Bpesten, egy napig Siófokon és csak két napon át fog Székesfejérvárott játszani.

— **A kerékpározók figyelmébe.** A rendőrség megtiltotta, hogy a kerékpározók a sétányokat és járdákat kasználják sportjuk gyakorlására.

— **Jótékonyt.** Méltóságos **Prifach** József pápai praclátus nagyprépost ur, egyletünk nagylelkű jötevője, névnapja alkalmából ujabban 50 frtot volt kegyes a székesfejérvári jótékony nőegyletnek adományozni. A szegények nemesszivű pártfogójának, hálával nyilvánítottam az egylet nevében ezert forró köszönetemet. **Szögyény-Marich** Julia.

— **Basáskodó falusi jegyző.** Csaknem hihetetlen esetről ad hírt esztergommegeyi levelezőnk. Egy közönséges falusi jegyző minden ok nélkül csendőrökkel személyes szabadságában megsértett egy fővárosi ügyvédet és egy kath. plebánost. Az önmagáról megfelledekezett jegyzőt **Verbó** Gyulának hívják; **Bart** községben kezeli a pennát és hordja **Perczel** belügyminiszter jóvoltából a farmatringot. E hó 16-án Szögyén községben időzött, s megtudta, hogy **Haydin** Károly fővárosi ügyvéd és **Bart** község érdemes plebánosa kocsin elmentek Kőbölkt felé. Rögton kiadta az utasítást a vele jött két csendőrnek, hogy menjenek utánok és hozzák vissza a szögyéni községi irodába. A csendőrök vakon engedelmeskedtek és utolérvén **Haydin**ékat, visszahajtották Szögyénbe. A faluba eközben megérkezett a főszoigabíró, kit ugy **Haydin**, mint a barti plebános kérdőre vontak. A főszoigabíró, ki a történetekről mit sem tudott, a csendőröket vette elő, de ezek **Verbó** Gyula határozott rendelkezésére hivatkoztak. A derék hős azonban időközben megugrott a faluból, s nem lehetett kihallgatni. A főszoigabíró az esetről azonnal jegyzőkönyvet vett föl, s megindította a tolvábi eljárást. Reméljük, hogy a basáskodó jegyző, ki **Haydin**ra csak azért haragszik, mert a barti plebánosnak ellene való porében ügyvédként szerepelt, elnyeri méltó büntetését.

— **Elmaradt vívóverseny.** A **Zolnay** Viktor helybeli vívómester által e hó 25-ére hirdetett vívóverseny elmarad. A jeles mester ugyanis meggyőződött, hogy Székesfejérvárott az intelligencia körében nincs annyi érdeklődés a vívó sport iránt, hogy érdemes volna egy nyilvános versenyt rendezni.

— **Felolvasó estély.** A tóvárosi kath. fiók-kör helyiségében e hó 19-én este **Gaszner** József, lapunk belmunkatársa felolvasást tartott. A jelenvolt közönség figyelemmel hallgatta a felolvasót és tetszésének adott kifejezést. Azután **Chay** Antal belvárosi karkaplán tartott még szabad előadást, mely a jelenvoltak tetszését szintén megnyerte.

— **A botrányos világitáshoz.** Heteken keresztül, több ízben felszólaltunk már a városi utcák halavány világitása ellen s mindenkor a gáztársulatot okoztuk a botrányos állapotokért. Értesültünk azonban, hogy a gázyár kevésbé hibás. Annál ludasabb a dologban a városi tanács. Ez az őskorból ittragadt darab czipf az utolsó hónapokban takarékossági szempontból egyszerűen leparancsolta a mellék utcák világitását. Sikerült már eddig is igen tetemes összeget megspórolni, mert míg január hónapban 1082 frt 41 krt fizetett a városi pénztár az utcákon égő gázlámpák után; addig február hónapban már csak 918 frt és 63 krba került az utcák éjjeli világitása. Denikve a nemes kupaktanács megspórolt 168 frt 78 krajczárt.

Mint utólagosan biztos forrásból értesülünk, ezt a pénzt a vízvezeték költségeire spórolják. — Az esköz nem zseniális ügyre, de a cél nemes! Gratulálunk!

— **Meglopott magkereskedő.** Mint a szölgvényi levelezőnk írja, nagy feltűnést keltett a faluban, hogy e hó 16-án három budapesti titkos rendőr érkezett oda, kik **Sámsón György** és **Mária** Gerzson naprazamosok házánál kutatást tartottak s mintegy 200 frt értékű zsák és magkészetlet foglaltak le. Kiderült, hogy a nevezettek, kik Bpesten **Mauthner** Ödön magkereskedőnél vannak alkalmazásban, huzamosabb idő óta meglopják gazdjukat és a zsákmányt hazaküldték. Érdekes a dologban, hogy a tolvajok a házkutatáskor meg alkalmazásban voltak és nem is sejtették, hogy bűnik föl van fedezve. A lefoglalt holmikát a detektívek magukkal vitték a fővárosba.

— **A Cziráky-család krónikája.** Derék és fárasztó munkát végzett **Házy** Alajos lovasberényi nyug. plebános, mikor a Cziráky-család ősrégi levéltárának éveken keresztül tartó áttanulmányozása után, megírta a család krónikáját 1140-ik évtől, egész 1895-ik évig. Az érdekes könyv mintegy 200 írott oldalra terjed, s mint értesülünk, rövid idő múlva nyomtatásban is meg fog jelenni.

— **Vigyázatlan kocsis.** Özv. **Zsigmond** Józsefné abai birtokosnő, szerdán Abáról kocsin jött, s az uton **Koste** nevű székesfejérvári fuvaros neki hajtott kocsijának, ugy hogy az földült és özv. **Zsigmond** Józsefné jobb felső-karját eltörte. A sérültet dr. **Lauschmann** Gyula vette gyógykezelés alá.

— **A városi tanács figyelmébe.** Több szőlőtulajdonos azzal a panasszal fordult hozzánk, hogy a peczér az illemhelyek tartalmát kirakja a turózsák-szöllő mellett levő területre. Most kora tavasszal is türethetetlen az ottani illat, a melegebb idő beálltával pedig kész járvány-veszedelem. Jó lesz utasítani a peczért, hogy keressen megfelelőbb lerakódó helyet.

* **Koncert-zongora** és egy mignon-szárny bérbeadó vagy megvásárolható. Ugyanott eladó egy angol széklyuta (Windspiel.) **Fazekas-utca** 7. sz. az udvarban.

— **Kerékpár eladó.** Egy keveset használt, jó karban levő **Viktoria**-kerékpár eladó. Czim a szerkesztőségben.

* **Magyar-dísz és Attila öltönyöket** készít **Csikós Endre** — szabóüzlete Székesfejérvárott.

* **Eladó egy három ajtós, még egészen új nagy ruhaszekrény.** Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

Irodalom és Művészet.

Színház.

A közönség körében kétségkívül föltűnést fog kelteni az a hír, hogy a társulat jeles karmestere, **Fekete** József virágvasárnapkor megváltik **Dobó** társulattól. Tegyük hozzá rögtön, hogy nem a saját jószántából.

Ambár egy vidéki színtársulatnak az ügyei nem eshetnek oly elbirálás alá, mint egy állami vagy városi szubvenzióban részesülő színházé: ez esetben mégis indíttatva érezzük magunkat, hogy hozzászóljunk **Dobó** igazgató és **Fekete** karmester dolgához. A méltányosság követeli, hogy **Fekete** József karmesternek a saját és a közönség szolgáltatáson elégtételt a saját direktorával szemben.

Dobó Sándor ugyanis, megrigyelvén **Nopcsa** báró operaházi intendánsnak a levélíráskor terén aratott babérait, rendkívül sértő hangú levelet intézett karmesteréhez. Tudatta vele, hogy kezei közt veszélyeztetve látja a társulat existenciáját, s amaz óhajának adott kifejezést, hogy a szerződés bontassék fel. Önértetes ember e levélre csak azt tehetta, a mit **Fekete** tett: szerződését azonnal felbontotta.

Az úgy azonban ezzel nincs elintézve. A közönség, melynek alkalmá volt meggyőződni, mily kitartó buzgalommal működött a karmester, hogy tisztességes operette-előadásokat hozzon létre, oly tapasztalatlan és képzetlen énekesekkel és főként énekesnőkkel, minők a mostani saison alatt működtek: nem engedheti Fekete Józsefen száradni a direktor vadját. Akik ösmerik egy szintársulat belső viszonyait, csak azoknak van fogalma arról az óriási fizikai munkáról, melyet egy ambiciozus karmesternek kell kifejtetni, ha gyöngye személyzettel és zenéileg képzetlen sőt énekesekkel akar egy csomó új operettet betanítani. A szakadatlan munkában okvetlenül el kell ernyednie s a legnagyobb ambicióznak is korlátot szab a testi erők kimerülése. Fekete József hónapokon át tanított és dirigált, tisztességes sikerrel mutatván be 30 vagy 40 operettet s két operát. Joggal kérhette a direktorát most a saison vége felé, hogy a próbák idejét tizze ki későbbre. E kérésre volt az a levél a felelet.

Konstatálnunk kell, hogy Dobó Sándor nem méltányos ember. Ily eljárásai könnyen eljátszhatja azt a renommét, melyet eddig kétségkívül dicsőretre méltó buzgalomával kiérdemelt. A közönség sokat elnéz, de kézzel fogható igazságtalanságot nem szankcionál. Meg vagyunk gyűződve, hogy a távozó karmestert is részesíteni fogja morális elégtételben.

Ambár a színlap azt hirdette, hogy a Sullivan című színmű a párizsi Comédie Française és a londoni Drury Lane színházak repertoár darabja, mégis kevesen jelentek meg ismeretséget kötni az ismeretlen nevű Melleville darabjával. A távolmaradottak megnyugtatóra konstatáljuk, hogy mit se veszítettek.

A kertészleány csütörtöki előadása kárpótolt a Koldusdiák gyöngységéért. Ugy a zenekar, mint a szereplők kedvel és összhangzóna működtek. Csongory Mariska a királyleányt sikkesen játszotta és hangjához képest kifogástalanul énekelt. Jó partnere volt Mezei, ki örvéndetesen halad. Tetszést arattak Petrik Agnes és Nagy Gyula is, főként a második felvonásbeli duettjökkel. Dobó, mint a király, kissé fogyatékos volt hangban, de kellően diskrét a játékban. Hegyesi állandó derültétségben tartotta a közönséget pompás maszkjával és mókával.

Az aranyembert nagyszámu közönség nézte pénteken és elismeréssel adózott Lomniczynek, Tárnoky Gizellának és Holéczy Ilonának. Timea poétikus szerepe elmosódott Mihályfi Julia alakításában.

Ma, szombaton este kezdődik Kafkáné Hegyesi Mari vendégszerelése és pedig Lecouvreur Adrienne-nél. A nemzeti színház e bájos tagja az utóbbi évek alatt annyira tükéletesedett, hogy méltán foglal helyet legelső művésznöink közt — nem csak szépségénél fogva. Holnap a Czigányban Rózsit játsza, hétfőn a Lovoodi árvában Janet. Különösen ez utóbbira felhívjuk a közönség figyelmét.

E hó 30-án lesz az utolsó előadás és pedig a karszemélyzet javára. Elő fogják adni az „A dj a tónak szállást, kiver házból” című darabot, melyben szíveségből fellépnek Csongory Mariska és Holéczy Ilona, s közreműködik a vasuti dalárda. Ez a jutalomjáték ráfér a derék kardalososokra, kiknek ugyis sovány gázsiját a milleneműs nyár még soványabbra aszalja. A székesfejérvári közönségtől méltán megérdemlik, hogy a telt ház révén jusson mindegyiküknek egy kis utiköltség.

Közgazdaság.

A magyar mezőgazdák szövete.

Mint lapunknak jelentik, az országos magyar gazdasági egyesület protektorátusa alatt alakult mezőgazdák szövete e hó 20-án tartja évi közgyűlését. A beküldött kimutatásból örömmel látjuk, hogy a szövetezet szép összegre tisztá nyereséget mutat fel. Azonban a Szövetezetnek magasabb hivatása és messzebb menő feladatai vannak a fényes eredményű üzleti mérleg elérésénél.

A gazdasági egyesület azért alakította a mezőgazdák szövetezetét, hogy legyen egy intézmény, mely a magyar gazdáknak szükségleteik beszerzésénél, terményeik eladásánál olyképen legyen segítségükre, hogy az ezen a téren különösen uralkodó közvetítést kiszorítsa, a gazdákat a fogyasztókkal közvetlen érintkezésbe hozza, új értékesítési forrásokat nyisson, s a gazdák szükségleteinek beszerzésénél pedig a nagyban való beszerzési árakat biztosítsa. E működését a nagyobb birtokokosok segélyével kiterjessze a vidékre s felkarolja a kisebb gazdákat. Végül pedig a nyereségből egy bizonyos részt mezőgazdasági célok elősegítésére, mezőgazdasági intézmények létesítésére áldozván, azt a gazdáknak ezen intézményekben visszaadja. A midőn tehát a Magyar Mezőgazdák Szövetezetének fényes üzleti eredményét elismerjük, nem zárkozhatunk el éppen a közgyűlés előtt reámutatni azokra a feladatokra, a melyeket a Szövetezet eddigi működésébe be nem vont, de a melyeket már a legközelebbi jövőben épen azért, mivel már kellőleg megerősödött, okvetlenül felkarolnia kell, ha megfelelni akar azon magasabb feladatainak, a melyek végett tulajdonképpen alapítottát, s a melyek nélkül pusztá üzleti vállalatnál egyéb nem marad.

A midőn a Magyar Mezőgazdák Szövetezetét megalapították, mindenki előtt az a cél lebegett, hogy a szövetezet megfelelő vidéki szervezetekeket alkosson, a melyek a vidéken a kisebb gazdáknak is hozzáférhetőkké tegyék a szövetezés útján elérhető előnyöket. Ebben a tekintetben azonban ezideig sajnos, mi sem történt. Igaz, hogy a szövetezetnek ma már számos megyei gazdasági egyesület a tagja, azonban ezek között talán csak 3-4 van, a mely igénybe is veszi tagjai részére a szövetezetet. Ennek meg is van az egyszerű magyarázata: a szövetezet az egyesületeknek, mint erkölcsi testületeknek hitelt nem ad, mert azok a kereskedelmi törvény értelmében nem váltóképesek. Késszépze a vidéki kis embernek csak ritkán van, ellenben a vidéki uszorától hitelt mindig kap. Így a szövetezetet igénybe nem veheti, hanem inkább a hitelt nyújtó vidéki kereskedőkhöz fordul, a kiknek a markában azután vagyonilag el is zülnek.

Ezen gazdasági egyesületek a legjobb akarat mellett sem segíthetnek. De igenis segíthetne a Mezőgazdák Szövetezete ha a gazdasági egyesületek útján fiók-szövetezeteket állítana, melyek a központtal összekötötésbe lépnének s üzleteiket a központ útján bonyolítanák le. Igaz, hogy a szervezet létesítése sok munkát, talán helyenkint meddő fáradságot is igényelne, azonban a bizalom hamar megszilárdulna, a szövetezet működése még jobban kiterjedne és áldásos működését éppen azokban a gazdasági körökben általánosítaná, a melyek arra leginkább reászoráltak.

A szövetezetnek más irányú feladata még könnyebben teljesíthető. A Szövetezet évről-évre tekintélyes üzleti nyereséggel zárja le a mérlegét. Ez az összeg a gazdák filléreiből keletkezik, méltányos tehát, hogy a Szövetezet ne csak tökélet gyűjtésére használja fel az üzletek lebonyolítása után rendelkezésére álló nyereséget, hanem, hogy abból oly intézményeket létesítsen vagy fentartsion, a melyek a mezőgazdasági haladást előmozdítják, a melyek a mezőgazdasági termelést megkönnyítik. Minden gazda megkövetelheti, első sorban pedig a Szövetezet tagjai, akik befektetett

üzleti részeik után ugyis csak minimális kamattal elégszenek meg, hogy a Szövetezetet most, amidőn oly tekintélyes üzleti nyereséggel zárja évi mérlegét, ebből a nyereségből mezőgazdasági intézmények elősegítésére némiéket áldozzon, s ez által erkölcsi tekintélyét emelje, magasatos célját tökéletesen betöltsse. Nem szükséges ehelyütt reá mutatuunk olyan intézményekre, amelyek a Szövetezet támogatását megérdemlenék; a Szövetezet vezető körei épp oly jól tudják ezt, de mindezeideig az üzleti érdekek mellett erre talán nem gondoltak. De senki sem veheti rossz néven tőlünk, ha ezekre a közgyűlés előtt reámutatunk.

* **Expreszáru — szállítás a déli vasutón.** F. évi január hó 1-eje óta a déli vasut összes vonalain az expressz-áruszállítás van berendezve, melynek előnye abból áll, hogy a feladás és ugyanazon módon történik, mint az utipodgyász és p. szintén a podgyászpénztárknál szállítólevél stb. nélkül, egyszerűen podgyászlevény ellenében. Ezen levényt a feladó megküldi a címzettnek, ki annak alapján felveheti az árut, mi mellett azonban a feladó kívánataira, a címzett értesítetik is, vagy az expressz-áru átvételi elismerésvény ellenében házhoz szállítják neki. A díjak ugyint az utipodgyásznál a tényleges, 10—10 kg felkerékített (gyorsvonatoknál 50%)-kal felemelt) súly után számítottak, a mire nézve minimális illeték gyanánt 40 (illetőleg 60) fillér állapították meg. Expresszárúknak kisebb állatok kalitkában, ketrecekben stb. is, és egyáltalában mindama küldemények fogadtatnak el, melyek a podgyászkocsiban való továbbításra alkalmasok és a podgyász gyanánt való szállításból mincsenek kizárva.

* **A cukorrépa-termelés Magyarországon a folyó évben körülbelül mintegy 15%-kal fog emelkedni.** Mindazon jó tanácsok, a melyeket a cukorgyárosoknak a termelés megszorítása tekintetében adtak, ugyilátszik hatástalanok voltak, mert azok nem hajlandók üzemüket megszorítani, sőt azt meg fokozni látszanak; a cukorrépa-termelőkkel olynemű szerződést kötöttek, hogy a tavalyi 70—75 kros répaárak helyett az idén métermázsnként 1—120 ftros árúkrét fogják a répat bevéltani. Ha ezen hír a valósággnak megfelel, ugy a cukorrépa-termelés fokozása nálunk is indokolt volna, nem tartjuk azonban valószínűnek, hogy a gyárosok ily magas árakat adjanak a cukorrépaért és nemhiszszük, hogy gazdáink a mult tapasztalatain okulva, a cukorrépa-termelés fokozásába belemenjenek.

* **Kereskedés és iparosok találkozó helye.** Az ezredéves kiállításra a fővárosba özőnlő kereskedőknek és iparosoknak az országos kereskedelmi és iparszarnok egy közös találkozó helyet akar biztosítani s ezért legutóbb, mint lapunkat Budapestről értesítik, elhatározta, hogy a kiállítás ideje alatt összes helyiségeit, a vidéki és külföldi kereskedőknek és iparosoknak látogatás és találkozás céljából díjtalanul átengedi. A kereskedelmi és iparszarnok erről a határozatáról a kiállítás igazgatóságát is értesítette. A csarnok helyisége helyisége Arany János-utca 29. sz. alatt van.

* **Mezőgazdasági kísérletek eredményei.** Mindinkább tért hódít azon tudat, hogy a gazdasági termelés fokozása érdekében szükséges tennivalók helyes keresztülvitelét csakis az előzetes kísérletezés útján lehet bizon megismerni. Különösen áll ez a növénytermelés minden ágazataira nézve. Tététek és tététnek is ez irányban most már hazánk minden részében kísérletek, melyek máris igen üdös hatásuaknak bizonyultak. Az országban folytatott összes kísérletezések eredményét felsőbb helyről nyert megbízás folytán Caserhádi Sándor, a magyar-óvári gazdasági akadémia tanára és az ottani növénytermelési kísérleti állomás vezetője egy igen tanulságos munkában egybeállította. Ezen munka, mely minden racionális módon gazdálkodó mezőgazda számára igen értékes adatokat tartalmaz, az összes kísérletező gazdáknak megküldetett s könyvkereskedés útján is kapható. A földművelésügyi miniszter 2500 ingyenpéldányt bocsátott e műből az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” tagjainak rendelkezésére, melyeket a titkári hivatal szét fog küldetni.

* **Majdnem hihetetlen, milyen nagy mérvetek ilt nehány hét óta helybeli és környékbeli kereskedőinknél a kerti magvak forgalma.** De ne is csodálkozunk, hogy oly rendkívüli módon karolja fel a kertészkedő

közönség a tokokba zárt magvakat, ha tekintetbe vesszük ezeknek ugyazólván meglepő eredményeit. Mert hát csakugyan kitünőknek kell azoknak a Mauthner-féle magvaknak lenniök, ha egyes melegágyi fajtáknak u. m. kalráb, retek, ugorka stbnek kész terményeit már most ott látjuk számos asztalokon. Az ilyen korai konyha termények nem csak kellemes újdonságot képeznek a családban, a hova oda varázsolják a szép évszakot, hanem a hivatásos kertészeknek, kik korai termények előállításával foglalkoznak, tetemes jövedelmi forrást teremtenek, és nem tagadjuk, hogy kereskedőink a tokokba zárt Mauthner-féle magvak forgalmazása által az üzletnek kertészeti ágazatát a haladás medrébe terelték.

* **Meghívó!** Ungváry László faiskola tulajdonos Czeglédről, e helyen is felhívja a gyümölcsészet barátait, hogy telepét a nyár folyamán felkeresni, illetve becses látogatásukkal kitüntetni sziveskedjenek. Jó alkalmat nyújt erre az ezredévi kiállítás és azon körülmény, hogy Czeglédre — a nyugati, vagyis a volt osztrák állam vasuton — 1 és fél óra alatt el lehet jutni. Fent említett czég a kiállításon részt nem vesz, mert a vállalat természeté, illetve a kiállítást érdemlő növények és tárgyak legnagyobb részt fel nem vihetők és hogy a tulajdonost sem rajz, sem mintázat, sem adat közlés nem képesíthetik arra, hogy a nagyszabású dolgoknak csak 100-ad részét is feltüntetni birni mit különben a kelyszínén 1—2 óra alatt teljes nagyságban lesz szerencséje bemutatni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Lepünk barátait, kikhez tiszteletpéldány jár, felkérjük, hogy a vidékükön előforduló politikai mozgalmakról, társadalmi és közgazdasági hírekről időközönként értesíteni sziveskedjenek.

F. T. Budapest. Magán levél megy.

D. S. Kanizsa. Verseket csak kivételes alkalommal közlünk. Hogy a tavasz beköszöntött és a fák rügyedzeni fognak azt az ön rímei nélkül is tudja a közönség.

Dr. Huszár Adolf

FOGORVOS.

Székesfehérvárott, iskola-utca sájtán há.

Foghuzás, plombálás és műfogak a legújabb vivmányok alapján.

RENDEL 8—6

Allandóan Székesfehérvárott.

—19

MIHÁLYI JÓZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZITÓ

NÁDOR-UTCA, GEBHARDE-HÁZ.

Van szerencsém a nagy. érd. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, miszerint ez évre már a legújabb divatu butorok, igen olcsó kivitelben; valamint a falkárpitók dus választékban megérkeztek. Melyekből tetszés szerint, jutányos árban készítek, szállodák, lakosztályok, fürdő-telepek és nyaralókba divatos és tartós kárpitosbutorokat, továbbá teljes berendezést, kárpitozást (tapetázást) elvállalok.

Készítek továbbá: szalon, háló, és ebédlő párnázott butorokat, ruganyos és lószőr matraczokat, melyekhez a legkitünőbb anyagot szolgáltatatom, ugy munkám izléssel való kiállításáért, valamint tartósságáért mindenkor kezeskedem. — A nagy érd. közönség, valamint b. Uraságod eddigi szives pártfogását továbbra is kérve,

maradtam kiváló tisztelettel

Mihályi József.

13—8

A bőjti idény alkalmával bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani,

székely juh-turó és

szepesi téglasajt

raktáromat, melyek eredeti minőségben egyedül nálam kaphatók.

MÁRIÁN PÉTER élelmi cikkek kereskedésében SZ.-FEJÉRVÁROTT, a megyei takarékpénztár épületében.

ELADÓ

BURGONYA

vetőmagnak.

(MAGYAR-KINCS.)

Az Angnelli József hazánkia által tenyésztett, és „Magyar-kincs” elnevezés alatt forgalomba bocsátott burgonyából, melyet nemcsak a magyar-óvári állami kísérleti állomás igazgató-sága, hanem az összes külföldi legtekintélyesebb termelő czégek az ez ideig ismert valamennyi burgonya-faj között mint a legjobbat és legtermékenyebbet ajánlanak, egy métermázsányi magból termelt 40 métermázsányi sajtát termésemet, mmázsánként 3 frt 20 krajczárjával áruba bocsátom. (A németországi czégek 10—12 frtjával árulják.)

Ezen burgonya-faj mindenféle talajban (kötött, agyag, homok, száraz — avagy vizenyös helyen s a legkedvezetlenebb időviszontagságok között is a legbővebb (35—45-szörös) termésrel fizet; keményítő tartalmára nézve pedig a legtartalomdusabbi (leglisztesebb) valamennyi közt.

Az eredeti faj valódiságáért kezeséget vállalok.

Szaller György

1—1

(a városházán)

SZÁMMER IMRE könyvnyomdája, könyvkötészete,

irodai-szerek- és papirraktára, * * SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Nagy raktárt tart a Főtiszt. plebános urak számára szükséges mindenféle nyomtatványokból.

Ajánlja a modern kor izlése szerint berendezett könyvkötészetét, hol a **legdiszesebb** kötések is a lehető **legjutányosabb** árban készíttetnek.

Egyházi adókönyvecskék, — 7 évre szolgáló — beklüdtött minta szerint rovatozva, kék borítékba füzve 100 drb 7 frt, — minden további száz csak 1 frt 50 kr.

Ifj. FÜSTÉR IMRE

asztalos- és kárpitos butorraktára
Székesfejervár, iskola-utca 10.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom újonnan berendezett dus választékú

● ● kárpitos és asztalos butorraktáramat, ● ● ● ●

hol minden e szakmába vágó munkák nagy választékban kaphatók a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, u. m.: háló, ebédlő, szalon, iroda és előszoba berendezések. Széjjel nyitható fotel, mely éjjel ágynak alkalmazható, magas dívánok, ottomanok, tükrök, képek és más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitos-munkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy a megrendelt butorarakokat vagy átalakítások kézimunkák módrozása, régi butorok a saját műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek; miért is minden nálam rendelt butorokért, illetve munkákért kezesseget vállalok.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel szívesen szolgálok. Vidéki megrendeléseknél a címre különösen vigyázni kérem.

52-38

Tisztelettel:

Ifj. FÜSTÉR IMRE.

► ÜGYNÖKÖK. ◄

Vidéken lakó tisztességes egyének, kik a gazdasági gépszakmában jártassággal bírnak és hason minőségben már működtek, magas jutaléktételek és előnyös feltételek mellett nyerneik állandó alkalmazást **Reissenzahn Ant.** gazdasági gépgyár vas- és fémöntődében **Budapest, Eötvös-utca 38. sz.** 3-3

A „Báró Hirsch Mór“

jótékonyági és önszegélyző-egyesület tőrsztagjait és ezek hozzátartozóit betegség esetén orvosi kezelésben, gyógyszerek kiszolgáltatásában és a tőrsztagot heti pénzsegélyben részesíti, továbbá a tőrsztag elhalálása esetén hátramaradt családjának az alapszabályokban foglalt feltételek mellett az **A.** osztályban 1200 ft, a **B.** osztályban 600 ft, a **C.** osztályban pedig 300 ft segélyösszeget fizet.

Tagok felvételnek f. évi április 20-ig beiratási díj nélkül — az **A.** osztályba 40 éves korig, havi járulék 2 ft 50 kr., a **B.** osztályba 45 éves korig, havi járulék 1 ft 70 kr. és a **C.** osztályba 50 éves korig, havi járulék 1 ft 30 kr.

Felvilágosítást ad: Székesfejervárott: **Dr. Kerekes Lajos** Szent-István-utca 6. sz. alatt. Feltételek eszközöltenek **Budapest** az egyesület központi irodájában, **VI. Teréz körút 3. sz. a.**

„Báró HIRSCH MÓR“

jótékonyági és önszegélyző egyesület. 3-2

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1871. * Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, ugymint: **casulát, vecsernye-köpenyt, dalmatikát, velumokat, stóliákat, menyezeteket, zászlókat stb.**, valamint egész ornatust a legkorrektebb kivitelben. 52-44

Templomi szükségletek.

Szegényli magát

a kis leány, mert a másképp oly kedves arca a bőr tisztátalansága által oly régen el van csúfítva, és csak most tudta meg, mily könnyen és hamar segíthetett volna azon, az általánosan ismert és kedvelt

VÉRTES gyógyszer. **Lugosi arczkenőse** által. Ezen arczkenőcs a legjobb szer a májfoltok, szeplők, bőrattkák, pattanások, ugymint minden más bőrtisztálanság eltávolítására. Egy adag 60 kr., 1 ft és 2 ft. — 2 ft 20 kr. előleges beküldése ellen 1 nagy vagy 2 kisebb adag bérmentesen küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár“ világhírű gyógyszer-ei u. m.: **Dr. Heuffel-féle gyomor-eszencia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Bándi nővény-nedv, Herkulesfürdői kőszóvényszes, Injektio és capsules végételes stb.**

Raktár Székesfejervárott: **IMRICH VICTOR** gyógyszerésznél valamint **VÉRTES LAJOS** sasgyógytára **LUGOSON 454. sz.** 25-10

és erőtéljes szakáll leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető

Dr. Heuffel-féle hajszőnővesztő pomádéval Ezen teljesen ártalm. szerekből készült pomádé által, a legrövidebb idő alatt, még 16 éves ifjak is gyönyörű hajszót és dus szakált nyernek. 1/2 adag 1 ft 25 kr., egy egész adag 2 ft. — 2 ft 20 kr. előleges beküldése ellen 1 egész adag bérmentesen küldetik.

Hirdetések felvételnek

a
kiadóhivatalban

Szent-István-tér 1. sz.